

til den her debat. Den her debat havde været det naturlige tidspunkt at komme med et sådan udspil på.

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Blot to korte bemærkninger. For det første er det jo ikke sådan, at der ikke indtil nu er forgået noget fra dansk side. Bl.a. kan jeg sige, at min personlige repræsentant i konventet, hr. Henning Christophersen, har været meget aktiv med hensyn til at præge et område, som vi fra den danske regerings side har tillagt meget stor prioritet, nemlig at få nogle klare bestemmelser om kompetencefordeling, om arbejdsdeling mellem EU og medlemsstaterne ind i traktaten.

Henning Christophersen har været formand for et udvalg, og i dette meget første udkast, der nu ligger til nogle artikler på det her område, der må vi sige, at der i vidt omfang er bygget på resultatet af Henning Christophersens arbejde. Det er et eksempel på, at vi i en meget tidlig fase har præget arbejdet.

Det andet, jeg så ville sige til hr. Keld Albrechtsen, er, at jeg synes faktisk, det er en meget naturlig arbejdsangang, vi har, at første sted, vi debatterer det her, det er i Folketingssalen. Så træffer Folketinget en beslutning i form af en vedtagelse. Den danner så grundlaget for at færdiggøre arbejdet blandt de politiske partier med et europapolitisk oplæg. Altså jeg synes egentligt, at det er den rigtige måde at gøre det på, frem for at starte med oplægget, præsentere det som et *fait accompli* og så gå i Folketinget og få en vedtagelse.

Så den kritik vil jeg nu ikke tage til mig. Men jeg ser frem til de fortsatte drøftelser med partierne om det her emne.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil sige til statsministeren, at det vil jeg også godt anerkende. Så starter vi diskussionen dér, og så ser vi frem til, at der kan komme en debat om et større samlet dansk udspil.

Jeg må bare gentage, at hvis et sådan udspil, uanset om det enkelte parti så kan gå ind for det i sin helhed eller kun delvis osv., hvis det skal have en effekt, så må statsministeren jo medgive mig, at så snakker vi om meget kort tid, før et sådan udspil skal løbe af stablen.

Det er også rigtigt, jeg har jo også noteret mig, at hr. Henning Christophersen har arbejdet meget på det spørgsmål. Men det, der er uafklaret –

hr. Thulesen Dahl har også været inde på det – er, at den formulering, som statsministeren kom med, nemlig at EU kan kun lovgive dér, hvor det udtrykkeligt fremgår af traktaten, er jo ikke hamret på plads endnu. Og det er en af de ting, som det haster for Danmarks vedkommende at få ind i sådan et udspil.

Hermed sluttede forhandlingen.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse blive foretaget i mødet i morgen, torsdag den 27. februar 2003.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 70:

Forslag til folketingsbeslutning om en vejledende folkeafstemning om EU-konventets udkast til unionstraktat.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Søndergaard (EL).
(Fremsat 21/1 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Ja, jeg skal ikke holde på nogen hemmeligheder. Jeg skal med det samme sige, at regeringen kan ikke støtte beslutningsforslaget. Regeringen forventer at afholde folkeafstemning om den nye traktat for fremtidens EU-samarbejde. En sådan folkeafstemning vil nok skulle finde sted i 2005, hvis der vel at mærke bliver enighed om en ny traktat. Og det vil vi først vide, når regeringskonferencen er færdig og resultatet foreligger. Vi kan jo ikke vide det før.

Som drøftet i forbindelse med forespørgselsdebatten har konventet fået til opgave at besvare en række spørgsmål og udarbejde et slutdokument på baggrund af behandling af disse spørgsmål. Dette vil så danne udgangspunkt for stats- og regeringschefernes og udenrigsministrenes drøftelser på den kommende regeringskonference.

Konventets slutprodukt er med andre ord et oplæg til de videre drøftelser. Konventet er ikke slutproduktet, men et oplæg til videre drøftelser. Det giver derfor ikke nogen som helst mening at afholde en vejledende folkeafstemning om et udkast. Vi stemmer om den endelige traktat og ikke om udkastet. Og som bekendt ønsker regeringen ikke at afholde afstemning i tide og utide.

I konventet har der været bred enighed om, at slutdokumentet skal have form af et udkast til forfatningstraktat. Strukturen for en sådan forfatningstraktat blev præsenteret og drøftet i konventet i efteråret, og der arbejdes nu med konkrete artikelforslag til udfyldning af rammen.

Lad mig så afslutningsvis understrege, at regeringen lægger meget vægt på, at der afholdes folkeafstemning om forfatningstraktaten for fremtidens EU. Det skal blot være, når vi har forfatningstraktaten, og ikke når vi har et udkast.

Charlotte Antonsen (V):

Venstre kan heller ikke støtte forslaget. Vi ønsker ikke at ulejlig befolkningen med en folkeafstemning om et udkast. Det er klart, når vi har en ny traktat, så må vi jo vurdere, om der er behov for en folkeafstemning, men ikke før.

Da ordføreren for De Konservative ikke kan være til stede, skulle jeg hilse og sige, at de heller ikke kan støtte forslaget.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Claus Larsen-Jensen som ordfører.

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig både ministerens og den foregående talers synspunkter. Vi kan heller ikke støtte forslaget.

Jeg vil bare tilføje, at vi finder det noget ulogisk, at man ønsker at tage en folkeafstemning på grundlag af det udkast, der laves i konventet, når det, der er grundprincippet i tilblivelsen af nye traktater og godkendelser, netop er, at det er de nationale parlamenter og regeringer, der har snor i de her ting. Konventet er kun en arbejdsform til forberedelse, hvor det i virkeligheden er nationale parlamentarikere, europaparlamentarikere og regeringsmedlemmer, der tager magten fra diplomatiet. Det må være rigtigt, at vi først, når vi kender det endelige resultat, tager en egentlig folkeafstemning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Man kan have det synspunkt, at man ikke skal inddrage befolkningen på et tidspunkt, hvor vi kender forslaget til den nye traktat, som konventet har lavet. Det ser ud til at blive meget, meget præcist, meget omfattende og noget, der kun vil kunne ændres beskedent på, medmindre der kommer meget, meget kraftige folkelige meldinger i den afgørende proces, hvor regeringskonferencen skal foregå.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Claus Larsen-Jensen: Der er da ikke noget ulogisk i, at man på det tidspunkt ønsker at inddrage befolkningen og høre befolkningens synspunkt, således at befolkningen kan tilkendegive, om den synes, at det traktatudkast, som kommer til at danne hele grundlaget for forhandlingerne, er godt eller dårligt. Det ville da være en enestående vejledning også for regeringen, når den skulle forhandle.

Så ulogisk, det kan jeg ikke forstå. Man kan have det synspunkt, at befolkningen ikke skal inddrages. Det er et politisk synspunkt. Men ulogisk, det kan jeg ikke forstå at man kan karakterisere vores forslag som.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil bare sige til hr. Keld Albrechtsen: Der er intet ulogisk i det. Det er jo ikke relevant at inddrage befolkningen, førend der er noget endeligt at tage stilling til, og det er der ikke på basis af konventet. Det er der først på den formelle regeringskonference, hvor resultatet ligger. Det er først på det tidspunkt, der er noget, der skal tages endelig stilling til. Først da kender vi den endelige tekst.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil bede den socialdemokratiske ordfører bekræfte, at på det tidspunkt, hvor den socialdemokratiske ordfører ønsker, at befolkningen skal inddrages, er der kun to muligheder, nemlig at sige ja eller at sige nej. Der er ikke andre muligheder. Et ja vil føre til, at man er med fuldstændigt, selv om man har nogle kritikpunkter. Et nej vil føre til en total krise og måske endda – set ud fra tilhængerside, det negative perspektiv – i hvert fald en dansk udfasning af Den Europæiske Union.

Er det ikke rigtigt, at det, der i virkeligheden er den socialdemokratiske taktik, det er, at man

skal først inddrage folk på det tidspunkt, hvor man kan sige, hvis ikke I stemmer ja, så melder vi jer fuldstændig ud af EU? Er det ikke det, der er det egentlige indhold i det, Socialdemokratiet siger?

Kl. 20.30

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge hr. Claus Larsen-Jensen, om han i ramme alvor mener det, han sagde, nemlig at når vi kender resultatet af konventets arbejde, som bliver et færdigt traktatudkast – det er der jo ingen tvivl om på nuværende tidspunkt – så er der ikke noget at tage stilling til.

Betyder det, at Folketinget ikke skal tage stilling til det? At regeringen ikke skal tage stilling til det? Næh, selvfølgelig betyder det ikke det. Det betyder da, at regeringen og Folketinget vil tage stilling til det.

Men muligheden for, at befolkningen skal tage stilling til det, mens befolkningen endnu har mulighed for at øve indflydelse på indholdet, det ønsker Socialdemokratiet ikke at støtte. Det er da det, det handler om.

Men jeg vil sige til hr. Claus Larsen-Jensen, at man kan da ikke komme og sige, at når der ligger et færdigt traktatforslag, så er der ikke noget at tage stilling til. Det giver simpelt hen ikke mening at sige sådan.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Til hr. Keld Albrechtsen og hr. Søren Søndergaard: Vi holder fast i, at traktater er medlemsstaternes ejendomsret, og at den procedure, der er dér, er, at først når en regeringskonference er færdiggjort, foreligger der et endeligt forfatningstraktatudkast, som man skal tage stilling til. Det vil vi ikke have ændret på.

Den fundamentale fejlsvurdering, som jeg mener de to ordførere fra Enhedslisten begår, er, at forskellen imellem en regeringskonference og så et konventforum er, at i regeringskonferencen er der tale om en relativt lukket proces, hvorimod konventsarbejdet er en åben proces, hvor alle papirer, alle debatter er tilgængelige, åbne og dermed kan indgå i forhold til en debat og en påvirkning af de pågældende ting her.

Derfor kan man ikke lave den sammenhæng. Der er ikke meget taktik gemt i det. Befolkningen skal ind på det tidspunkt, hvor der er noget, man skal tage stilling til, og efter at der er foregået en offentlig debat, hvor man har prøvet at

påvirke resultatet. Det mener jeg sådan set er den fase, vi befinder os i nu.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil bare sige til hr. Claus Larsen-Jensen, at beslutningsforslaget skelner meget omhyggeligt mellem den situation, der foreligger, når konventets forslag ligger, og en vejledende folkeafstemning, hvor befolkningen har mulighed for at gå ind og tilkendegive sin holdning.

Jeg ved ikke, hvordan hr. Claus Larsen-Jensen alternativt forestiller sig, at befolkningens synspunkter skal komme til at influere på den diskussion, der foregår på regeringskonferencen. Det er der ikke tradition for at man reelt inddrager befolkningen i.

Nicetraktaten var jo det mest fantastiske eksempel på, hvilken mangel på demokrati der var omkring de traktatforhandlinger. Det kan da ikke være det, hr. Claus Larsen-Jensen lægger op til skal gentage sig.

Så jeg vil sige det på den måde, at vi må jo tage til efterretning, at Socialdemokratiet ønsker ikke denne demokratiske proces, som vi foreslår. Men at komme og påstå, at det ikke er gennemarbejdet, at der ikke er skelnet mellem reglerne for en bindende og en vejledende folkeafstemning, at det ikke er logisk osv., det synes jeg ikke at Socialdemokratiet kan komme nogen vegne med.

Tredje næstformand (Kaj Ikašt):

Hr. Kristian Thulesen Dahl som ordfører.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu har jeg siddet på min plads så længe og ventet på at kunne komme ind og deltage i en eller anden roseklub, og derfor glæder det mig overordentlig meget, at jeg nu endelig kan komme ind i sådan en roseklub, nemlig at rose Enhedslisten for et fantastisk godt forslag. Jamen det er simpelt hen så godt, og det er da bare brandærgeligt, at det ikke kan vinde flertal her i Folketinget.

Hr. Søren Søndergaard kom tidligere til at sige en ting galt her fra talerstolen. Han sagde nemlig, at når man har en færdig traktat, altså en ny forfatning, som er godkendt af regeringerne, og som så skal ratificeres efterfølgende, så er der mulighed for, at man kan stemme ja eller nej.

Det er ikke rigtigt. Det, vi altid bliver udsat for, er jo, at der er mulighed for at stemme ja eller ja, og hvis ikke man kan finde ud af det i før-

ste omgang, finder politikerne nok ud af, at så får man en ny chance senere for at korrigere f.eks. den misforståelse, der måtte være opstået. Det har vi set i Danmark i flere runder, i 1992-93, det har vi set i Irland, hvor de skulle stemme om Nicetraktaten.

Får man det forkerte svar første gang, tager man en ny runde, og så finder man en eller anden måde at få vreden armen rundt på befolkningen på og give dem følelsen af, at de ville være ladt fuldstændig i stikken og uden for alt det gode selskab, hvis man ikke stemmer ja. Så ja, man kan stemme ja eller ja på stemmesedlen på det tidspunkt.

Kl. 20.35

Derfor er det en god idé at spørge befolkningen helt åbent og ærligt: Her ligger der noget, der er på vej; det kan danne baggrund for en ny forfatning for EU. Er det det, vi skal gå til regeringskonferencen med og sige, at det kan vi godt godkende fra dansk side, eller er det ikke? Og så får man en afstemning på et tidspunkt, hvor det giver relevans at stemme nej, altså hvor man virkelig kan få sat et signal igennem over for regeringen, over for Folketinget om, at man bevæger sig meget langt fra det, befolkningen ønsker.

For vi tror, vi er overbevist om – det kom også til udtryk i den debat, vi havde lige før – at det, man er i gang med, ligger meget, meget langt væk fra det, den danske befolkning ønsker, og som for så vidt også mange andre befolkninger i EU ønsker.

Men det kører bare derudad. Man har et meget, meget ufolkeligt, udemokratisk konventsarbejde kørende, hvor et præsidium sidder og kører sine ting igennem. Det er jo også de rapporter, vi får om den arbejdsfacon, der er. Det er meget, meget svært at få indflydelse på teksten, for det er stort set bestemt på forhånd, hvad det skal ende med. Og så får vi noget frem, som vil blive præsenteret som noget, der ikke kan ændres.

Så vores budskab er: Et rigtigt godt forslag, rose, rose, rose, og nu mangler vi bare, at der også er et folketingsflertal, der vil gennemføre det, så vi kan få en fornuftig inddragelse af befolkningen på det tidspunkt, hvor det er relevant at inddrage befolkningen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ja, jeg er næsten ked af at skulle forlænge debatten, men jeg bliver nødt til at spørge hr. Kristian Thulesen Dahl, som nu er meget voldsomt kritisk over for konventet – hvor der altså i paren-

tes bemærket sidder to folketingsmedlemmer fra Dansk Folkeparti – meget kritisk over for konventet; det er en udemokratisk og rodet forsamling og alt mulig andet.

Hvordan i alverden vil hr. Kristian Thulesen Dahl – hvis han har tid til at høre efter – konstruere på anden måde sikre, at der kommer en nogenlunde bred debat på et basalt niveau, hvor alle lande og alle partier og alle synspunkter er repræsenteret, hvis ikke det er i form af et konvent, der ligner det, der er vedtaget nu? Hvordan vil han ellers sikre det? Det forstår jeg simpelt hen ikke. Hvilke forslag har hr. Kristian Thulesen Dahl til at få en bedre debat end den, der er i konventet?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Om vejledende folkeafstemninger: Altså jeg mener, det er det, det forslag, vi debatterer i dag, går ud på. Fru Elisabeth Arnold stiller sig minsdten herop og spørger: Hvordan kan man inddrage befolkningerne? Men der ligger et forslag, vi behandler nu, om, at man inddrager befolkningen ved at spørge befolkningen, ved at inddrage befolkningen direkte, give befolkningen en mulighed for at sige fra eller til i forhold til det arbejde, der foregår.

Det er dog en elegant måde at inddrage befolkningen, at man ikke bare siger, at nu laver man en eller anden snakkeklub, som man i øvrigt ikke udstyrer med reel mulighed for at påvirke, når det kommer til stykket, og bagefter bruger man det til at legitimere, at man har haft en folkelig debat. Altså helt ærligt!

Og det er jo lige præcis rigtigt, som fru Elisabeth Arnold siger, at Dansk Folkeparti har utrolig god føling med, hvordan konventet arbejder, fordi vi både har det ene af de to medlemmer for Folketinget, som sidder i konventet, hr. Peter Skaarup sidder for os, og vi har også en stedfortræder. En af de to stedfortrædere, der sidder fra Folketinget, er fra Dansk Folkeparti. Vi har rigtig god føling med, hvordan det konvent foregår. Vi har det fra førstehåndskilde, vi skal ikke engang høre det fra nogen. Vi ved nøjagtig, hvordan det foregår, og hvor svært det er at få nogen som helst grad af indflydelse på præsidiets arbejde specielt. Og derfra og så til at sikre, at befolkningerne får sat fingeraftryk på det, der foregår, er jo utrolig vanskeligt.

Nej, muligheden ligger i, at man, når man har et udkast, inden man gør det til en egentlig traktat, så siger til befolkningen: Er det her noget, I

kunne tænke jer, ja eller nej, og giver befolkningen en reel mulighed for på det her tidspunkt af den fase, man skal igennem, at sige fra.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen jeg må spørge hr. Kristian Thulesen Dahl: Hvad skal man så gøre, når man gerne vil have en debat imellem befolkningerne? Hvis vi holder en vejledende folkeafstemning i Danmark, er det jo den danske befolkning, der debatterer med sig selv. I konventet sidder der repræsentanter for parlamenterne i 25 lande, der sidder repræsentanter for 25 regeringer. Hvordan kan man erstatte den debat med noget andet? Hvordan kan man erstatte den debat, der foregår i konventet, der er så bredt sammensat, med en folkeafstemning i Danmark, som udgør en procentdel, en lille procentdel af de samlede europæiske befolkninger?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil bare gerne på baggrund af fru Elisabeth Arnolds spørgsmål spørge hr. Kristian Thulesen Dahl, om der ville være noget til hinder for, at andre lande også kan holde vejledende folkeafstemninger om konventets udkast. For det kunne jo være en ganske udmærket idé.

Hvis det var det, der lå i fru Elisabeth Arnolds melding, at vi skal opfordre til, at også de andre lande holder vejledende folkeafstemninger, når vi kender konventets udkast, så synes jeg da, at det kunne være en glimrende idé.

Så det spørgsmål vil jeg gerne stille hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 20.40

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ja, og det er gjort hermed.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg takker for hr. Keld Albrechtsens hjælpsomhed, men jeg ville bare sige, at det er slet ikke fru Elisabeth Arnolds udgangspunkt.

Altså fru Elisabeth Arnolds udgangspunkt har vi haft så utrolig mange debatter om herne i Folketingssalen i forbindelse med EU, det er, hvordan man kan holde befolkningerne ude, altså uden for muligheden for at påvirke. Jeg troede engang, at De Radikale stod for sådan et spørgsmål om, hvordan man netop kunne sikre bl.a. vejledende folkeafstemninger, så at man

sikrede, at det var befolkningerne, der gav udtryk for, hvad man ville, og hvad man ikke ville, specielt når det drejede sig om sådan noget som at afgive suveræniteten, noget, som gør, at et andet organ, her EU, kan lovgive over for den danske befolkning.

Altså hr. Niels Helveg Petersen lavede et grundlovsseminar – jeg tror, det var på Hindsgavl – som var utrolig inspirerende, og hvor det bl.a. handlede om, hvordan man kunne inddrage befolkningen reelt bl.a. ved vejledende folkeafstemninger.

Men det er aldrig noget, vi hører fra Det Radikale Venstre; der handler det jo om, hvordan man kan undgå, at befolkningerne får indflydelse på processen, og hvor man netop skal have det bragt helt ud på kanten og så spørge befolkningen på et tidspunkt, hvor man så kan stille det op på en måde, så befolkningen får indtrykket af ikke at have et reelt valg og så altså bliver nødt til at stemme, som jeg har sagt, enten ja eller ja. Og hvis den ikke gør det første gang, så kommer der en afstemning 2 eller en afstemning 3, hvor man får mulighed for at rette den fejl, som bl.a. Det Radikale Venstre og andre måtte mene at befolkningen har begået.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Villy Søvnald som ordfører.

Villy Søvnald (SF):

Forslagets indhold er at afholde en vejledende folkeafstemning i efteråret 2003, efter at konventet har afsluttet sit arbejde, men inden regeringskonferencen går i gang, dels for at muliggøre en bred og dybtgående offentlig debat, som der står i bemærkningerne, dels for at sikre den danske befolknings direkte indflydelse på forhandlingerne, mens traktatudkastet stadig kan ændres, dels for at undgå, at befolkningen stilles over for et færdigt traktatudkast, hvor man kun sige ja eller nej, dels for at udstyre Folketinget med et direkte folkeligt mandat, og dels for at få et fingerpeg om, hvilke spørgsmål der er de vigtigste.

Samtidig foreslår Enhedslisten i beslutningsforslaget, at også eventuelle mindretalsudkast kan indgå i temaet for den vejlede folkeafstemning.

I SF har vi en lang tradition for at være tilhængere af folkeafstemninger. Jeg synes, at det, der er værd at diskutere indholdsmæssigt i forhold til Enhedslistens forslag, er: Hvor sikker er den forudsætning, at selv et velforberedt konventionsarbejde bærer os direkte over i en rege-

ringskonference? Jeg kan ikke huske nogen regeringskonference, hvor der ikke er blevet ændret ganske afgørende til sidst; men det kan man jo ikke vide.

Så hvis konventet er det, der bliver båret direkte over, er det en god idé at tage den vejledende folkeafstemning. Risikoen er, hvis der sker ganske betydelige ændringer til slut, at folk synes, at de har diskuteret noget, som ikke var det, der så i virkeligheden kom ud af regeringskonferencen.

Men vi har i SF en meget lang tradition for at støtte folkeafstemninger, og vi vil bestemt heller ikke modsætte os det her.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen jeg skal da give næring til alle hr. Kristian Thulesen Dahls sædvanlige fordomme om Det Radikale Venstre og sige, at vi kan ikke støtte det her forslag, som Enhedslisten har fremsat.

Jeg synes, at det er en ualmindelig dårlig idé at bruge EU-konventets udkast til en unions-traktat som basis for en folkeafstemning. Der er jo ikke nogen, befolkningen kan hænge op på det udkast til traktat, som konventet måtte nå frem til. Folketinget har ikke debatteret det og har ikke sanktioneret det, og hvis regeringen får et klart folkeligt mandat, jamen så er det uden om Folketinget, altså at regeringen får et klart folkeligt mandat, fuldstændig uden Folketingets medvirken. Det synes jeg er overordentlig udemokratisk.

Jeg mener, at det fornuftige er at tage det, som regeringskonferencen når frem til, på oplæg fra Folketinget, hvor regeringskonferencen siger, at nu har vi altså fremlagt et forslag til traktat, som befolkningen kan stemme om, og hvor der er nogle at holde ansvarlige for teksterne. Det er der altså ikke med konventet, det er en helt anden type forsamling, som ikke direkte repræsenterer de organer, de er udpeget af. De er ikke ansvarlige over for dem; der er ikke nogen, der kan hænge Folketinget op på det resultat, som konventet når frem til. Det er personer, som er udpeget qua deres personlige kapacitet. De er godt nok udpeget af parlamenterne, men de er jo ikke på nogen måde holdt ansvarlige for, at de skal fremsætte forslag, som har deres baggrund i et flertal i Folketinget. Derfor mener jeg ikke, sådan et forslag har nogen som helst gang på Jor-

den, og jeg mener ikke, det er værd at ofre mange flere ord på.

Kl. 20.45

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu vil jeg for det første sige, at der jo ikke er noget, der hindrer Folketinget i på baggrund af en vejledende folkeafstemning eventuelt at tilslutte sig det, befolkningen har udtalt. Det vil jo ikke være forbudt for Folketinget.

Så siger fru Elisabeth Arnold, at der efterfølgende ikke vil være nogen mulighed for befolkningen for at håndhæve sin beslutning. Jamen der vil efterfølgende være en bindende folkeafstemning om traktaten.

Hvis befolkningen er utilfreds med den måde, hvorpå regering og Folketing har forvaltet resultatet af den vejledende folkeafstemning, kan befolkningen jo give det til udtryk ved den efterfølgende, bindende folkeafstemning. Så det er der da så sandelig. Og der må jo også formodes at komme et folketingsvalg på et eller andet tidspunkt.

Hvis det er sådan, at de vælgere, der har stemt, føler, at man ikke har taget resultatet af den vejledende folkeafstemning ordentligt til efterretning og forvaltet det dårligt på den efterfølgende regeringskonference, så er der også en mulighed for, at vælgerne kan give udtryk for det ved et folketingsvalg.

Så mulighederne for, at befolkningen efterfølgende kan bedømme, om fru Elisabeth Arnold og andre har forvaltet det folkelige mandat ordentligt, er da så sandelig til overflod til stede. Men jeg forstår simpelt hen ikke den indvending, Det Radikale Venstre har.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes ellers, det er meget enkelt. Folketinget er repræsenteret i konventet med to repræsentanter og to stedfortrædere. De repræsenterer ikke hele Folketinget og ikke alle Folketingets partier. Der er ikke stemt om de enkelte paragraffer i konventets traktatudkast, så det er ikke noget udkast, som er udrundet af Folketinget, som er sanktioneret af Folketinget, som er vedtaget i Folketinget eller velsignet af Folketinget.

Jeg kan ikke som medlem af Folketinget stå inde for det traktatudkast, som konventet er kommet med. Det kan godt være, det er udmærket, det kan være, det er glimrende. Det ved jeg ikke. Jeg har ikke set det. Men jeg kan i hvert

fald ikke tage ansvar for det og sige til befolkningen: Jeg står inde for det, som konventet er nået frem til. Det kan jeg ikke, for jeg har ikke haft noget med det at gøre.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Jann Sjørnsen som ordfører.

Jann Sjørnsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan heller ikke støtte Enhedslistens beslutningsforslag.

Jeg er fuldstændig enig i det, som fru Elisabeth Arnold sagde lige før, nemlig at det, konventet måtte beslutte sig for, synes jeg ikke, at jeg kan stå inde for. Jeg er ikke repræsenteret i konventet. Jeg synes dermed ikke, at det er rimeligt at bede befolkningen om at tage stilling til det, uanset om der er mindretalsudtalelser knyttet til eller jeg selv skulle have lyst til at komme med en mindretalsudtalelse til det.

Det, som Enhedslisten rent faktisk lægger op til, tror jeg bliver mere forvirrende end godt er. Bortset fra at jeg heller ikke ønsker at ophøje konventet og dets udkast til en forfatningstraktat til at være det ultimative i denne her sammenhæng.

Der kommer efterfølgende en proces, hvor både parlamenter og regeringer har mulighed for at påvirke, hvad der skal ske under den egentlige regeringskonference. Og jeg mener, at Enhedslistens forslag meget vel kan være med til at kortslutte hele den proces, fordi regeringen, hvis man så stemte ja til det forfatningstraktatudkast, konventet er nået frem til, var bundet på hænder og fødder og dermed heller ikke havde mulighed for måske at forbedre det udkast, som konventet kommer med.

Så jeg synes faktisk, det er et temmelig umuligt forslag – for nu at sige det lige ud – som Enhedslisten i dag har fremsat. Og vi kan altså ikke støtte det fra Kristeligt Folkepartis side.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Keld Albrechtsen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak for debatten og tak til Dansk Folkeparti og SF for støtten til forslaget.

Allerførst vil jeg godt sige, at det, vi jo har diskuteret her, er noget, som er – det siger tilhængerne – en forfatningsdiskussion. Jeg vil sige, at det er noget, der ligger på grundlovsplan, og der vil jeg godt minde Folketingets medlem-

mer om, at hvis man vil ændre grundloven, kræver det jo, at der både er en folkeafstemning og to folketingsvalg. Så skal befolkningen altså høre tre gange.

Kl. 20.50

Nu snakker vi om en anden forfatning end grundloven. Og her er der altså ikke de samme muligheder for befolkningen. Her bliver der højst tale om, hvis man skal følge det, flertallet har tilkendegivet her i debatten, at man bliver hørt én gang.

Det, man altså bare må konstatere, er, at et flertal i Folketinget godt nok har anerkendt, at der er tale om en forfatning, men det samme flertal er ikke indstillet på at tage den – efter min opfattelse – nødvendige grundige debat med befolkningen, som må være en forudsætning for eventuelt at vedtage en forfatning.

Det er jo sådan, at forfatninger gives af befolkninger. Der er ingen andre end befolkningerne, der kan give forfatninger. Derfor synes jeg, man må sige, at den beslutningsprocedure, som man tilsyneladende har tænkt sig at anvende, nemlig grundlovens § 20, jo ikke er tilstrækkelig. Det er klart, at hvis et flertal i Folketinget fastholder, at der ikke skal være en vejledende folkeafstemning, som vi har foreslået, så aktualiserer det jo yderligere debatten om, hvorvidt en forfatning kan vedtages uden anvendelse af grundlovens § 88, altså den paragraf i grundloven, som handler om ændring af grundloven. Men det kommer vi jo alt sammen til at se på.

Så vil jeg godt vende tilbage til det spørgsmål, som har været en hovedindvending fra flertallets side. Den måde, man har afvist det her forslag på, var ved at sige, at man ikke skulle genere befolkningen med en folkeafstemning. Fru Charlotte Antonsen udtrykte det på den måde, at man ikke skulle ulejlige befolkningen med en folkeafstemning. Men kan man tale om, at man ulejliger befolkningen, når man giver befolkningen mulighed for at øve en reel indflydelse på den forhandlingsproces, som kommer til at foregå i forbindelse med regeringskonferencen?

Der vil jeg godt stille det spørgsmål til ministrene og til de ordførere, der afviser det her forslag: Synes disse repræsentanter for jasideen, at de traktatforhandlinger, der foregik i Nice, var et eksempel til efterfølgelse?

Vi ved alle sammen, hvordan Nicetraktaten blev lavet. Den blev lavet på den måde, at man mødtes og i løbet af en weekend lavede nogle studehandler. Fuldstændig ubegribelige tekster kom der ud af det. Ingen som helst mulighed

var der for de nationale parlamenter og da slet ikke for befolkningen til at indgå i den traktatforhandling. Alle – også statsministrene – var faktisk også enige om bagefter, at forløbet i Nice var dybt beklageligt.

Hvordan skal man så forebygge en gentagelse af forløbet i Nice? Ja, der har formanden for konventet f.eks. sagt, at det skal man gøre ved at inddrage befolkningerne, og udråbte, at nu skulle der være en generel europæisk debat. Der blev endda talt om en fælles europæisk folkeafstemning.

Siden er debatten så udeblevet. Mig bekendt er det ikke lykkedes at engagere befolkningerne i noget europæisk land i denne forfatningsdebat. Har man forestillinger hos flertallet her i denne forsamling eller i konventet om, hvordan man så får den debat, inden de endelige beslutninger træffes, således at vi ikke genoplever tragedien i Nice? Nej, det har man ingen forestillinger om. Mig bekendt ligger der ingen planer for, hvordan befolkningerne konkret skal inddrages. Mig bekendt sker det konkret heller ikke.

Men det er da klart, hvis fru Elisabeth Arnold f.eks. havde en plan for, hvordan det skulle foregå, som kunne overbevise om, at der ville komme sådan en debat, var det da værd at tage alvorligt. Jeg har ikke hørt noget til en sådan plan.

Der ligger ét forslag til, hvordan befolkningen kan inddrages, og som altså også kunne danne model for tilsvarende folkeafstemninger i alle de andre lande, så det blev en ægte europæisk debat. Det har man jo også sagt i parlamentet: Nu skulle det ligefrem være en ægte europæisk debat. Man har bare ikke gjort noget for det. Det eneste konkrete forslag, der så ligger til, hvordan man skal få en sådan debat i gang og give befolkningen reel indflydelse på forløbet, kan man jorde i ordførertaler, der vil kunne bogføres på 3-4 linjer i Folketingets forhandlinger. Jamen det er simpelt hen ikke godt nok.

Kl. 20.55

Jeg under da gerne Folketingets flertal, at de kan bruge deres magt, og at de kan tromle et forslag fra Enhedslisten ned, og så kan de lukke den debat. Javist så. Men det løser ikke den danske befolknings problem, at den på nuværende tidspunkt er koblet af den debat, og at der ikke ligger konkrete forslag af nogen substans til, hvordan den på noget tidspunkt, før det er for sent, blive koblet til. Det er jo realiteten.

Så vil jeg gerne sige om det sandsynlige forløb, hvis det bliver sådan, som det nu er planlagt, nemlig at det her bliver en gentagelse af

Nice, at det bliver jo, at der så kommer et traktatforslag, som er en forfatning. Så får befolkningen at vide: Hvis I ikke stemmer ja til det her forslag, ryger Danmark i Atlanterhavet – jeg tror faktisk, at man endda konkret har brugt den formulering i tidligere kampagner, at så ryger Danmark i Atlanterhavet – så I bedes venligst tage stilling til, om I vil dumpes ned i Atlanterhavet eller ej.

Det element af demokrati, der bliver i den sag, bliver, at man går til befolkningen og spørger, om de gerne vil smides ud i Atlanterhavet uden faldskærm, eller hvad det nu bliver. Og skulle det så gå sådan, at folk alligevel stemmer nej, som hr. Kristian Thulesen Dahl var inde på, skal man såmænd nok få arrangeret yderligere en folkeafstemning, således at man kan få rettet det forkerte resultat.

Det demokratiske underskud i processen er betydelig stort, og det er desværre ikke blevet mindre under den debat, vi har oplevet her i dag.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg ved ikke, om det er, fordi det er meget sent på dagen eller på aftenen, og fordi vi har haft en meget lang debat, men det forekommer mig, at hr. Keld Albrechtsen sagde, at vi havde haft en folkeafstemning om Nicetraktaten. Det har vi ikke. Nicetraktaten er blevet vedtaget i Folketinget med stort flertal. Vi har ikke haft folkeafstemning om Nicetraktaten.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne medgive fru Elisabeth Arnold, at hvis jeg havde stået her og påstået, at der havde været en folkeafstemning om Nicetraktaten, havde det været en skandale, for så havde jeg været ude at føre befolkningen i den grad bag lyset. Nej, Nicetraktaten blev vedtaget helt og aldeles uden befolkningens medvirken fra først til sidst, og det var derfor, jeg talte om tragedien i Nice.

Det, der i og for sig var hele pointen i min tale, var, at vi nu kommer til at opleve en gentagelse af tragedien i Nice, dog med en efterfølgende folkeafstemning, hvor vi får lov til at tage stilling til, om vi skal skydes eller vi skal hænges.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 79:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af procedurer for Folketingets behandling af EU-sager.

Af Villy Søvndal (SF) m.fl.
(Fremsat 28/1 2003).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Præsidiets er opmærksom på, at forslaget indeholder en opfordring til Præsidiets om i samarbejde med regeringen at fremsætte et nærmere bestemt forslag. Om dette skal ske, må bero på denne førstebehandling og den videre behandling og drøftelser i udvalget.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

SF har, som formanden allerede har redegjort for, fremsat forslag om en egentlig nedlæggelse af Europaudvalget og fagudvalgenes overtagelse af Europaudvalgets opgaver, herunder regeringens forelæggelse af forhandlingsoplæg i EU-sager.

Jeg vil starte med at slå fast, at regeringen mener, at tilrettelæggelsen af Folketingets behandling af EU-sager først og fremmest er Folketingets egen sag. For sit vedkommende finder regeringen det imidlertid hensigtsmæssigt med et udvalg, der kan varetage den overordnede parlamentariske inddragelse i den danske europapolitik.

Takket være denne overordnede funktion sikres det, at alle generelle hensyn og ikke kun sektorinteresser integreres i dansk europapolitik. Europaudvalget har varetaget denne funktion siden 1972 og har i takt med udviklingen af

det europæiske samarbejde og sagernes voksende antal involveret fagudvalgene i stadig større grad.

Kl. 21.00

Fagudvalgene inddrages i stigende grad i EU-sagerne, således som det også fremgår af Europaudvalgets egne beretninger. Det giver mening at inddrage fagudvalgene, og regeringen støtter, at denne proces fortsætter, men herfra og til at træffe beslutning om en nedlæggelse af det centrale udvalg, der gør det muligt at sikre Folketinget en tværgående tilgang til den danske europapolitik, tvivler regeringen på vil være i Folketingets egen interesse. Det vil medføre en underminering af det system, som netop har gjort Danmark til en relativt slagkraftig aktør i EU. Hvor en del lande ofte taler med én stemme i ét råd og med en anden stemme i et andet råd, er en af Danmarks styrker i EU-samarbejdet, at vi i EU er konsistente i linje og form.

Jeg vil minde om, hvad jeg sagde indledningsvis: Tilrettelæggelsen af Folketingets behandling af EU-sager må først og fremmest være Folketingets egen sag, men regeringen tvivler altså på hensigtsmæssigheden af det fremsatte forslag.

Charlotte Antonsen (V):

Venstre ønsker ikke at nedlægge Europaudvalget. Tværtimod er Europaudvalget Folketingets værktøj til at holde snor i regeringen i EU-sagerne. Der er vi så enige med forslagsstillerne i, at det er vigtige sager. Derfor er det vigtigt, at vi her i Folketinget har en pendant til Udenrigsministeriet, altså et udvalg, der koordinerer EU-politikken.

Når det så er sagt, vil jeg også sige, at det er meget, meget vigtigt også for Venstre, at vi i højere grad end i dag inddrager fagudvalgene, og derfor er vi meget glade for det arbejde, vi allerede er gået i gang med i Europaudvalget, med hele tiden at gøre det lettere for fagudvalgene at involvere sig i de europapolitiske sager.

Jeg vil gerne til sidst – da De Konservatives ordfører ikke kan være til stede – oplyse, at hr. Lars Barfoed heller ikke ønsker at nedlægge Europaudvalget.

Claus Larsen-Jensen (S):

Socialdemokraterne er enig med SF i, at europapolitikken skal integreres stærkere i hele Folketinget både i debatterne i salen og i forhold til fagudvalgene og også mere end det, der allerede